

Activiteitenplan Omgevingswet Inrichtingsmaatregelen Passageule Vergunningaanvraag voor de Haas

OPDRACHTGEVER:
Provincie Zeeland

RAPPORTAGE DOOR:

SNKecoadvies B.V.
Ing. P.J. Sinke

Rapportnummer: 2025-00089

Opdrachtgever:
Provincie Zeeland

Opdrachtnemer:
SNKecoadvies B.V.

Rapportnummer: 2025-00089

Versienummer: 1

Status: Definitief

Datum: 25 september 2025

Contactpersoon Opdrachtgever:
[Redacted]

Opsteller: [Redacted]

Paraaf: [Redacted]

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief de foto's is alleen toegestaan met toestemming van de eigenaar (opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met grote zorg opgesteld. Desondanks aanvaardt SNKecoadvies B.V. geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden en privacyverklaring zijn te vinden op www.snkecoadvies.nl

Moerdamme 24, 4415 AP Oostdijk

KVK: 97228273 BTW-nummer: NL867960036B01

Moerdamme 24
4415 AP Oostdijk

www.snkecoadvies.nl

INHOUD

1. Aanleiding en doelstelling	5
2. Deskundigheid	6
3. Aangevraagde soorten	6
4. Wettelijk kader	6
4. Termijn vergunningaanvraag	6
5. Projectgebied	7
5.1 Beschrijving projectgebied	7
6. Voorgenomen werkzaamheden en planning	9
6.1 Aanplant bos / struweel	9
6.2 Ontwikkeling van kruiden- en faunarijk grasland	9
6.3 Aanleg poelen en water	9
6.4 Aanleg wandelpaden	9
7. Ecologisch onderzoek	11
7.1 Methode nader onderzoek Haas	11
7.2. Kenmerken en leefwijze Haas	12
7.2.1 Kenmerken Haas	12
7.2.2 Leefwijze	12
7.2.3 Functioneel leefgebied	12
7.3 Resultaten nader onderzoek Haas	13
Resultaten Perceel G 1015	13
Resultaten perceel G 548	14
8. Effecten werkzaamheden	17
8.1 Effectbeoordeling leefgebied	17
8.2 Effectbeoordeling rust- en verblijfplaatsen	17
9. Maatregelen	18
9.1 Algemene maatregelen	18
9.1 maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden	19
9.2 Maatregelen tijdens de werkzaamheden:	19
9.3 Realiseren nieuw permanent leefgebied	20
10. Alternatievenafweging	22
10.1 Locatie	22
10.2 Inrichting	22
10.3 Werkwijze	22
10.4 Planning	22
10.5 Cumulatieve effecten	22
11. Gunstige staat van instandhouding en wettelijk belang	23
11.1 Gunstige staat van instandhouding van instandhouding van de Haas	23

11.2 Landelijke staat van instandhouding	23
11.3 Regionale staat van instandhouding	23
11.4 Lokale staat van instandhouding.....	23
11.5 Gevolgen van de werkzaamheden op de staat van instandhouding	23
11.6 Wettelijk belang	24
12. Conclusie	24
13. Bronnen.....	25

1. AANLEIDING EN DOELSTELLING

In west Zeeuws-Vlaanderen, ten zuiden van Oostburg in de gemeente Sluis liggen diverse percelen grasland langs de 'linie van Passageule'. Enkele percelen kadastraal bekend onder gemeente Oostburg, sectie G, nummer 1015 en 548 zijn recent verworven door Provincie Zeeland. De percelen zijn opgenomen als 'nieuwe natuur' in het natuurbeheerplan/Natuur Netwerk Zeeland. De percelen sluiten aan op bestaande natuurgebieden van de 'linie van Passageule' en zullen ingericht worden met een afwisseling van struweel en realisatie kruiden- en faunarijk grasland. Ook vindt enige boscompensatie plaats i.v.m. de voorgenomen bomenkap in het nabijgelegen gebied 'De Munte'. Momenteel bestaan deze percelen uit ingezaaid grasland met Klaver, Raaigras en Luzerne. Dit beheertype sluit niet aan bij de ambitietypen zoals die zijn geformuleerd in het Natuurbeheerplan Zeeland. Het is de bedoeling om in het betreffende gebied een kwaliteitsimpuls uit te voeren om de natuur verder te optimaliseren.

In juni 2025 heeft SNKecoadvies B.V. een quickscan uitgevoerd in het betreffende projectgebied en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoeklocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. De ecologische quickscan is bekend onder Quickscan Flora & Fauna de Passageule, rapportnummer: 2025-00080.

Uit deze ecologische quickscan blijkt dat nader onderzoek naar de Haas dient plaats te vinden voordat de werkzaamheden kunnen starten.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de uitgevoerde ecologische quickscan heeft de initiatiefnemer SNKecoadvies B.V. gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar de Haas. In de periode juli - augustus 2025 is er nader onderzoek uitgevoerd.

Tijdens dit veldonderzoek zijn vier potentiële rust- en verblijfplaatsen van de Haas binnen het projectgebied aangetroffen. Op basis van de in beeld gebrachte verblijfplaatsen kan worden geconcludeerd dat beide percelen van het projectgebied geschikte verblijfplaatsen heeft voor de Haas. Dit betekent dat door de uitvoering van de werkzaamheden de vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas worden beschadigd en vernield.

De aanleiding tot het aanvragen van een vergunning in het kader van de Omgevingswet en het opstellen van het bijbehorende activiteitenplan betreft de voorgenomen kwaliteitsimpuls die gerealiseerd zal worden middels enkele stukken af te graven, poelen aan te leggen, en aanplant van struweel en bos om de natuur verder te optimaliseren. De voorgenomen activiteit betreft een flora- en fauna activiteit. Hierdoor is het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 5.1 lid 2 sub g Omgevingswet noodzakelijk.

Dit activiteitenplan is opgesteld ten behoeve van de aanvraag van de vergunning op grond van artikel 5.1 lid 2 sub g Omgevingswet. Hierin wordt beschreven welke werkzaamheden worden uitgevoerd, de planning van de werkzaamheden, de aanwezige beschermde soorten, de effecten die optreden op de beschermde soorten en welke mitigerende maatregelen worden genomen.

Het doel van dit activiteitenplan is aan te tonen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een wettelijk belang, er geen andere bevredigende oplossing is, en dat de staat van instandhouding van de betrokken beschermde soorten niet in gevaar komt, zodat een vergunning op grond van artikel 5.1 lid 2 sub g Omgevingswet kan worden verkregen.

2. DESKUNDIGHEID

Het onderzoek is uitgevoerd door een deskundig gediplomeerd ecooloog met een mbo- en hbo-opleiding op ecologisch gebied, bos- en natuurbeheer en/ of natuur en landschapstechniek. Daarnaast wordt voldaan aan eisen die worden gesteld aan een ecologisch deskundige vanuit de Rijksdienst voor ondernemend Nederland.

3. AANGEVRAAGDE SOORTEN

De vergunning wordt aangevraagd voor:

Haas / *Lepus europaeus*

Het betreft een vergunning flora en fauna activiteit voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen op grond van artikel Omgevingswet artikel 11.54 lid 1 onder b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Deze vergunning wordt aangevraagd voor de Haas op grond van artikel 8.74 I lid 1 sub b 6°; van het Besluit kwaliteit leefomgeving en (hierna: Bkl); De vergunning wordt aangevraagd in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

4. WETTELIJK KADER

De Omgevingswet verbiedt om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit (dit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten) te verrichten. Dit is uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het Bal wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende drie beschermingsregimes:

- Paragraaf 11. 2. 2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn;
- Paragraaf 11. 2. 3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn;
- Paragraaf 11. 2. 4: omgevingsvergunning andere soorten.

Onder iedere paragraaf zijn de vergunning plichtige gevallen en de vergunning vrije gevallen aangegeven. Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij: Soorten Vogelrichtlijn op grond van artikel 11.37, eerste lid, Bal. Soorten Habitatrichtlijn op grond van artikel 11.46, eerste lid, Bal. Andere soorten op grond van artikel 11.54, eerste lid, Bal.

In onderhavige aanvraag gaat het om schadelijke handelingen op grond van artikel 11.54 eerste lid onder b van het Bal. De schadelijke handelingen betreffen samengevat: Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van de Haas.

4. TERMIJN VERGUNNINGAANVRAAG

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode van 1 november 2025 tot 31 december 2026. De vergunning wordt aangevraagd voor een periode van 1 jaar. Deze periode houdt rekening met eventuele uitloop van de werkzaamheden en compenserende maatregelen.

5. PROJECTGEBIED

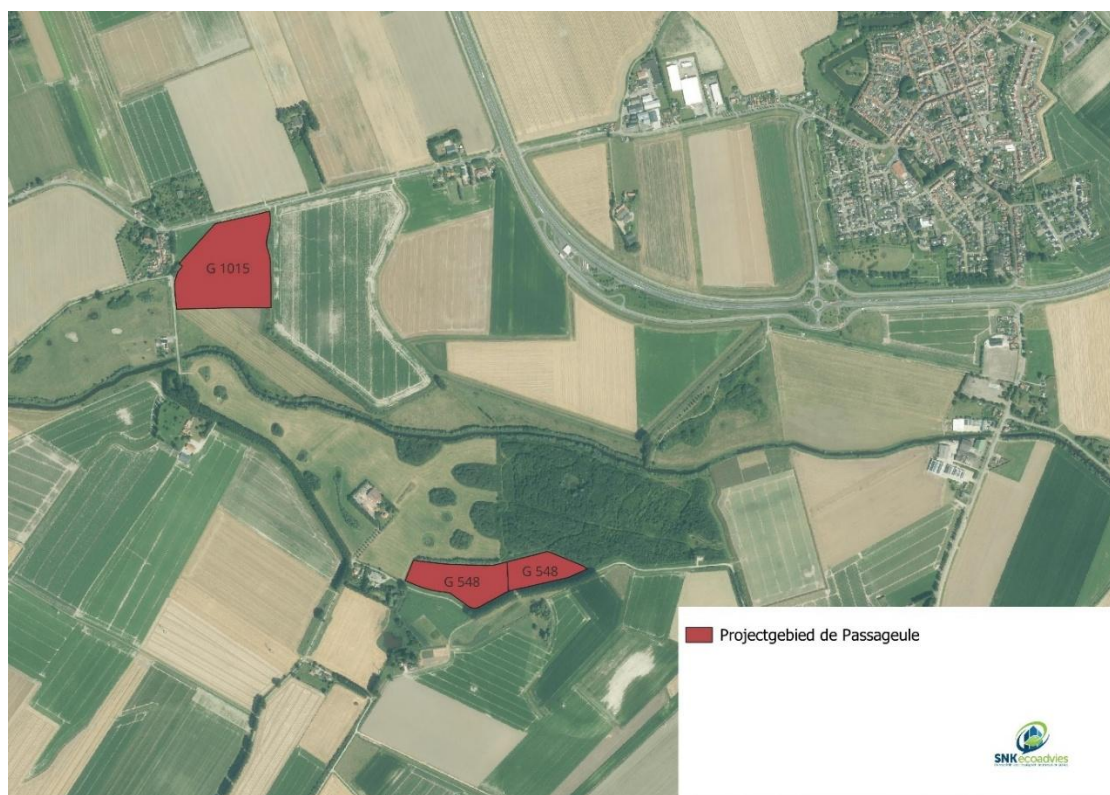
In dit hoofdstuk is het projectgebied beschreven.

5.1 BESCHRIJVING PROJECTGEBIED

Het projectgebied bestaat uit twee verschillende kadastrale percelen ten zuidoosten van Oostburg in de gemeente Sluis. Het perceel kadastraal bekend gemeente Oostburg, sectie G, nummer 1015 en 548 betreffen twee percelen agrarisch bouwland. De percelen grenzen aan het natuurgebied de Passageule en is opgenomen als natuur- en natuurontwikkelingsgebied in het Natuurnetwerk Zeeland. Het perceel G 1015 is 6,63 hectare groot. En het perceel G 548 is 4,53 ha. groot. Beide percelen bestaan momenteel uit ingezaaid grasland. Op perceel G 1015 bestaat het grasland uit de soorten waaronder Ridderzuring, Luzerne, Rode klaver, Kruidende boterbloem, Smeewortel, Paardenbloem, Smalle weegbree, Klein streepzaad, Speerdistel, Gewoon Biggekruid, Grote brandnetel, Gewone berenklauw, Jacobskruiskruid, Knoopkruid, Vogelwikke, Groot kaasjeskruid, Kleine ooievaarsbek, Krulzuring, Grote weegbree, Oranje havikskruid, Gewone hopklaver, Gestreepte witbol, Echte kamille en Klavervreter. Het perceel grenst ten noorden aan de Turkijeweg en ten Westen aan de Oudemansdijk en het Passageule gebied. Ten zuiden grenst het aan een landbouw bouwperceel. Ten oosten grenst het perceel aan een dijk met daarop wat struweel van o.a. vlier. Deze dijk is gedeeltelijk onderdeel van het projectgebied.

Perceel G 548 bestaat uit grasland met soorten Rode en Witte klaver, Raaigras Scherpe boterbloem, Hopklaver, Voederwikke, Krulzuring, Speerdistel, Canadese fijnstraal, Paardenbloem, Grote Weegbree, Akerwinde, Ridderzuring, Jacobskruiskruid, Heermoes, Margriet en Gewoon Biggenkruid. Langs de randen van het perceel is rondom een sloot aanwezig en grenst het perceel ten noorden aan het Passageule gebied met een rij Wilgen en ten zuiden aan de Oudemansdijk.

Initiatiefnemer is voornemens de voormalig agrarische percelen te ontwikkelen naar een Kruiden- en faunairijk grasland beheer-type N12.02. Naast de ontwikkeling van grasland zullen diverse stukken worden aangeplant met struweel en bomen met als doel om Haagbeuken-essenbos beheertype N 14.03 te ontwikkelen en zullen er enkele poelen worden gerealiseerd. Er wordt gestreefd naar uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het gebied de Passageule en zijn een van de laatste percelen om betreffende gebied ten aanzien van de Natuurnetwerk ambities af te kunnen ronden. In kaart 2 en 3 zijn de maatregelen en de locatie van de voorgenomen maatregelen opgenomen.

Kaart 1: overzicht projectgebied Passageule.

Foto 1: Overzicht huidige situatie perceel G 1015.

Foto 2: Overzicht huidige situatie perceel G 548.

In bijlage 1 van het nader onderzoek haas bekend onder rapportnummer 2025-00082 zijn aanvullende foto's opgenomen van de projectlocatie. Deze foto's zijn genomen tijdens uitvoering van de veldonderzoeken en geven een nadere een impressie van de onderzoek locatie.

6. VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

Het moment van uitvoering van de voorgenomen activiteiten is nog niet exact bekend. Afhankelijk van het moment van vergunningverlening kan het zijn dat de eerste maatregelen in november 2025 starten en de aanplant in plantseizoen 2025-2026 worden uitgevoerd.

In het projectgebied is de initiatiefnemer voornemens de volgende activiteiten uit te voeren:

1. Aanplant van bos / struweel
2. Ontwikkelen van Kruiden- en Faunairijk grasland
3. Aanleg poelen en water
4. Aanleggen wandelpad

6.1 AANPLANT BOS / STRUWEEL

Op de percelen G 1015 en G 548 zullen diverse opstanden van bomen en struiken worden aangeplant. De bossen zullen een geleidelijke overgang creëren van een open krekend landschap naar een meer verdicht landschap door struweel en daarachter hogere bebossing, dit alles passend binnen het reeds ingerichte gedeelte van het Passagele gebied. De afwisseling in landschap biedt ruimte voor een grotere diversiteit o.a. voor struweelvogels en reeën etc. Er is nog geen definitief beplantingsplan beschikbaar. Op perceel G 1015 zal circa 75 % aan struweel en bos worden aangeplant. Op perceel G 548 circa 50 % van de oppervlakte. De initiatiefnemer heeft aangegeven inheems materiaal aan te planten met soorten van het typen Haagbeuken-essenbos. Aan de volgende soorten kan hierbij worden gedacht Haagbeuk, gewone Es, Esdoorn, Zomereik en Gladde Iep. De aanplant betreft bomen en struiken van inheems plantmateriaal. De aanplant zal in de winterperiode 2025 – 2026 worden uitgevoerd. In kaart 2 en 3 zijn de voorgenomen inrichtingsmaatregelen weergegeven.

6.2 ONTWIKKELING VAN KRUIDEN- EN FAUNARIJK GRASLAND

Op de percelen G 1015 en G 548 zal naast bos- en struweelaanplant ook kruiden- en faunairijk grasland worden ontwikkeld. Om dit te ontwikkelen wordt rondom het perceel G 1015 een raster geplaatst zodat een extensieve begrazing kan plaatsvinden. Op perceel G 548 zal kruiden- en faunairijk grasland worden gerealiseerd door een afgestemd maaibeheer van één of twee keer maaien en afvoeren. In kaart 2 en 3 zijn de voorgenomen inrichtingsmaatregelen weergegeven.

6.3 AANLEG POELEN EN WATER

Op perceel G 1015 zullen twee poelen worden aangelegd. Er worden 2 poelen gegraven die in het droge seizoen regelmatig kunnen droogvallen. Hierdoor zijn de poelen geen langdurig geschikt biotoop voor vissen. De bodem van deze poelen krijgt een diepte die afgestemd is op de Gemiddelde Laagste Grondwaterstand (GLG). De uitkomende grond wordt binnen het projectgebied verwerkt. Op perceel G 548 zal een strook water worden gerealiseerd aan de noordzijde van het perceel. Aan dit water zal een flauwe oever worden gerealiseerd, geschikt voor amfibieën. In kaart 2 en 3 zijn de voorgenomen inrichtingsmaatregelen weergegeven.

6.4 AANLEG WANDELPADEN

Langs de percelen G 1015 en G 548 zal een wandelpad worden aangelegd. Dit betreft een wandelpad wat is aangesloten op het wandelnetwerk. Het wandelpad komt te liggen aan de randen van de betreffende percelen en bestaat uit een strook gras met daarbij enkele route markeringen. In kaart 2 en 3 zijn de voorgenomen inrichtingsmaatregelen weergegeven.

Kaart 2: Overzicht voorgenomen inrichtingsmaatregelen perceel G 1015 (Bron Provincie Zeeland).

Kaart 3: Overzicht voorgenomen inrichtingsmaatregelen percelen G 548 (Bron Provincie Zeeland).

7. ECOLOGISCH ONDERZOEK

In juni 2025 heeft SNKecoadvies B.V. een quickscan uitgevoerd in het betreffende projectgebied. De quickscan Flora en Fauna is bekend onder quickscan Flora & Fauna de Passageule (rapportnummer: 2025-00080). Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoek locatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Uit deze ecologische quickscan blijkt dat onder andere nader onderzoek naar de Haas dient plaats te vinden voordat de werkzaamheden kunnen starten.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de uitgevoerde ecologische quickscan heeft de initiatiefnemer SNKecoadvies B.V. gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar de Haas. In de periode juli – augustus 2025 is er nader onderzoek uitgevoerd.

Tijdens dit veldonderzoek zijn vier potentiële rust- en verblijfplaatsen van de Haas binnen het projectgebied aangetroffen. Op basis van de in beeld gebrachte verblijfplaatsen kan worden geconcludeerd dat beide percelen van het projectgebied geschikte verblijfplaatsen heeft voor de Haas. Dit betekent dat door de uitvoering van de werkzaamheden de vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas worden beschadigd en vernield. De resultaten van dit nader onderzoek is opgenomen de rapportage nader onderzoek Haas de Passageule (rapportnummer: RAP2025-00082).

In dit activiteitenplan wordt bovenstaande informatie uitgewerkt op basis van de informatie uit de in juni 2025 opgestelde quickscan en het in juli-augustus 2025 uitgevoerde nader onderzoek naar de Haas en de beschikbaar gestelde informatie van de opdrachtgever.

7.1 METHODE NADER ONDERZOEK HAAS

Op basis van de door SNKecoadvies uitgevoerde quickscan Flora- en Fauna De Passageule (rapportnummer: 2025-00080) dient nader onderzoek plaats te vinden voortplanting- rust en verblijfplaatsen. Om te bepalen of het projectgebied onderdeel van functioneel leefgebied en rust- en voortplantingslocaties van de Haas is nader onderzoek uitgevoerd.

In dit hoofdstuk is de toegepaste methode van het veldonderzoek beschreven.

SNKecoadvies heeft opdracht gekregen aanvullend onderzoek uit te voeren omtrent de aan- of afwezigheid van functioneel leefgebied en vaste rust- of voortplantingslocaties van de Haas. Het is verboden om vaste rust- en voortplantingsplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Verblijfplaatsen, zoals legers, van deze soort kunnen potentieel aanwezig zijn langs de randen van het projectgebied. Om vast te stellen of deze verblijfplaatsen daadwerkelijk aanwezig zijn is nader onderzoek uitgevoerd. Een gestandaardiseerd protocol voor onderzoek naar Hazen is tot op heden nog niet uitgewerkt. Het onderzoek is daarom gebaseerd op basis van 'expert judgement' van de ecologie van de soort. Voor het onderzoek naar Hazen zijn twee veldrondes uitgevoerd in de periode 1 juli tot 7 augustus 2025.

Het onderzoek is op 9 juli en 6 augustus 2025 uitgevoerd. Direct waarnemen van de soort is het meest kansrijk rond de schemering en in de nacht. Redelijkerwijs kan men ervan uitgaan dat als er geen waarnemingen worden gedaan bij twee gebied dekkende veldbezoeken in de avond, met warmtebeeldcamera zoals hierboven beschreven, er geen Hazen in het gebied aanwezig zijn. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode rond zonsondergang, wanneer Hazen het meest actief zijn en uit hun schuilplaatsen tevoorschijn komen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Voorafgaand aan het onderzoek worden strategische observatiepunten vastgelegd.
- Alle observatiepunten worden per avond tweemaal gedurende 10 minuten geobserveerd. De observatiepunten liggen maximaal 400 meter uit elkaar.
- Windsnelheden zijn niet meer dan 5 Bft.
- Observaties vinden uitsluitend plaats tijdens droog weer.
- Tussen de twee veldonderzoeken zit minimaal 10 dagen.
- De observatie dient plaats te vinden met een warmtebeeld camera. Voor huidig onderzoek is de warmtebeeldcamera van het merk Hikmicro serie FH- 25 en FH-35 ingezet.

Aanvullend op het nachtelijk veldonderzoek is het gehele projectgebied gedurende de daglichtperiode onderzocht op aanwezigheid van legers van de Haas.

De veldonderzoeken naar de Haas die zijn uitgevoerd zijn weergegeven in tabel 1.

Onderzoeker	Soort	Functie	Datum	Zon op/onder	Begin tijd	Eind tijd	Temperatuur	Bewolking	Windrichting	Windkracht	Neerslag	
P.J. sinke	Haas	leefgebied, foerageergebied, vaste rust- en voorplantingsplaatsen	09/07/2025		22:00	20:00	23:30	18	lichtbewolkt	N	4 knopen	geen
P.J. sinke	Haas	leefgebied, foerageergebied, vaste rust- en voorplantingsplaatsen	06/08/2025		21:25	20:30	22:00	21	bewolkt	O	3 knopen	geen

Tabel 1: overzicht gegevens veldonderzoeken Haas.

Alle resultaten van het uitgevoerde onderzoek staan beschreven in het nader onderzoek Haas De Passageule (rapportnummer: RAP2025-00082).

7.2. KENMERKEN EN LEEFWIJZE HAAS

7.2.1 KENMERKEN HAAS

De Haas (*Lepus europaeus*) is een zoogdiersoort van 50 tot 65 centimeter groot, met een lichaamsgewicht van 3 tot 5 kilogram. De vacht is grijs (met name in kleigebieden) tot bruin (met name in zandgebieden), met een witte buik. De 9 tot 12 centimeter lange oren zijn aan het uiteinde donker. De staart is kort, donker van boven en wit van onder. Verwarring met het konijn is mogelijk, maar die is kleiner en mist de donkere uiteinden aan de oren.

7.2.2 LEEFWIJZE

Hazen zijn in principe solitair en plaatsgebonden. Tijdens de voorplanting in het voorjaar en het foerageren in de winterperiode kunnen er wel groepen worden waargenomen. De Haas is zowel dag- als nachtactief. Ze rusten in legers, met hun achterlijf in het diepste deel. Legers zijn ondiepe (10 tot 25 cm) uithollingen die met name te vinden zijn in bosranden, windkeringen, ruigtezomen en onder heggen, maar legers kunnen ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker liggen. Een Haas maakt geen permanente verblijven of holen, maar gebruikt verschillende legers op verschillende plaatsen in zijn leefgebied. Ze gebruiken het leger als een vaste rustplaats en schuilplaats tegen predatoren. De voortplantingsperiode loopt van januari tot september. In uitzonderlijke gevallen worden ook wel jongen in december of tot in oktober waargenomen. De draagtijd is 42 dagen. Gemiddeld werpt een Haas 3 maal per seizoen jongen. Een worp is 1 tot 3 (maximaal 5) jongen. De jongen worden in het vrije veld geworpen, wat als tijdelijke (maar niet als zodanig herkenbare) voortplantingsplaats gezien kan worden. De jongen hebben met- een hun ogen open, zijn volledig behaard (zogenaamde nestvlinders) en binnen een paar weken zelfstandig. Ze worden ongeveer een maand lang eenmaal per etmaal rond de plaats van geboorte kort gezoogd. Dit gebeurt (een uur) na zonsondergang, de rest van de tijd verstopten de jongen zich. Hazen zijn na 5 maanden geslachtsrijp, maar de eerste voortplanting gebeurt in het jaar na het geboortjaar. Veel jongen sterven echter in het eerste jaar. Koude en natten periode zijn voor jonge Hazen vaak erg ongunstig.

7.2.3 FUNCTIONEEL LEEFGEBIED

Bij voorkeur leven Hazen in kleinschalig gras- en bouwland en open veld waaronder akkers en weilanden. Hierin is variatie belangrijk, zowel qua gewassoorten en teeltstadia als afwisseling met beschutting in de vorm van ruigtezomen, bosranden, windkeringen en heggen. Ook komen er Hazen voor in open bos, heide en kwelders, maar ze lijken dorpen en steden te mijden. Het functioneel leefgebied bestaat uit de legers, de omgeving waar gegeten wordt, groenstructuren die dekking bieden en de wissels. Al deze onderdelen vormen samen het functionele leefgebied en zijn daarmee ook essentieel. Leefgebieden zijn gemiddeld 26-38 ha groot, maar soms groter, tot 300 ha. Er is veel overlap tussen leefgebieden. Dichtheden in het voorjaar variëren tussen 1 en 156 Hazen / 100 ha. In het najaar, inclusief jonge dieren, kunnen deze oplopen tot 275 Hazen / 100 ha.

7.3 RESULTATEN NADER ONDERZOEK HAAS

De resultaten van het onderzoek over de aan- of afwezigheid van rust en voortplantingsplaatsen van de Haas binnen het projectgebied staan beschreven in het nader onderzoek Haas De Passageule (Rapportnummer 2025-00082). In dit hoofdstuk wordt een korte samenvatting van dit onderzoek weergegeven.

RESULTATEN PERCEEL G 1015

Tijdens de veldonderzoeken op perceel G1015 zijn maximaal twee hazen geteld. De hazen maken gebruik van het projectgebied om te foerageren en maken gebruik van het projectgebied als rust- en mogelijk voortplantingsplaats. Tijdens het uitvoeren van het nader onderzoek is één leger aangetroffen. Het leger is aangetroffen aan de randen van het projectgebied waar de meeste beschutting aanwezig is, ten westen van het perceel langs het dijktaalud.

Het projectgebied bestaat uit recent ingezaaid grasland wat door de Haas wordt gebruikt als foerageergebied. Er zijn tijdens de veldonderzoeken verschillende wissels aangetroffen. Mogelijk worden deze wissels door diverse diersoorten gebruikt waaronder de Vos, Ree en het Haas. Tijdens het veldbezoek zijn ook deze soorten waargenomen. Via deze wissels vindt er uitwisseling plaats naar de aangrenzende percelen natuur en akkerbouw. Alle elementen die essentieel zijn voor een functioneel leefgebied van de Haas zijn tijdens het veldonderzoek vastgesteld. Het leefgebied van de Haas binnen het projectgebied is echter niet essentieel om de populatie Hazen in stand te kunnen houden. In de directe omgeving van het projectgebied is voldoende leefgebied voor de Haas aanwezig. Zo is het aangrenzende reeds ingerichte natuurgebied de Passageule uitermate geschikt voor de Haas. Er zijn vele schuilgelegenheden aanwezig. Daarnaast zijn er veel akkerbouwpercelen in de directe omgeving die geschikt zijn als foerageergebied.

In kaart 4 zijn de resultaten van alle waarnemingen weergegeven. Op foto 3 t/m 6 zijn opnamen van de warmtebeeldcamera opgenomen en de foto's van de aangetroffen legers.

Kaart 4: Overzicht van de waarnemingen tijdens de veldonderzoeken perceel G 1015.

Foto 3: Haast foeragerend op het perceel G 1015.

Foto 4: Haast foeragerend op perceel G 1015.

Foto 5: Haast en op perceel G 1015.

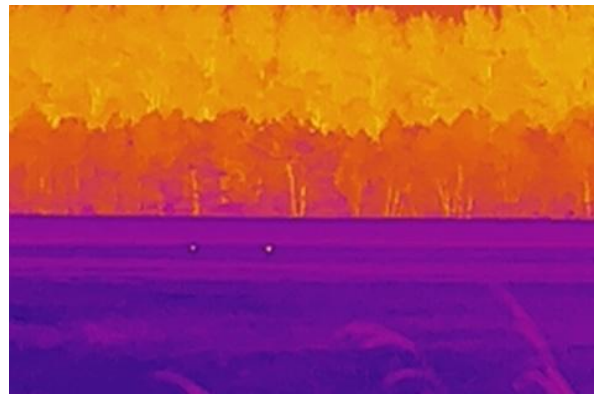

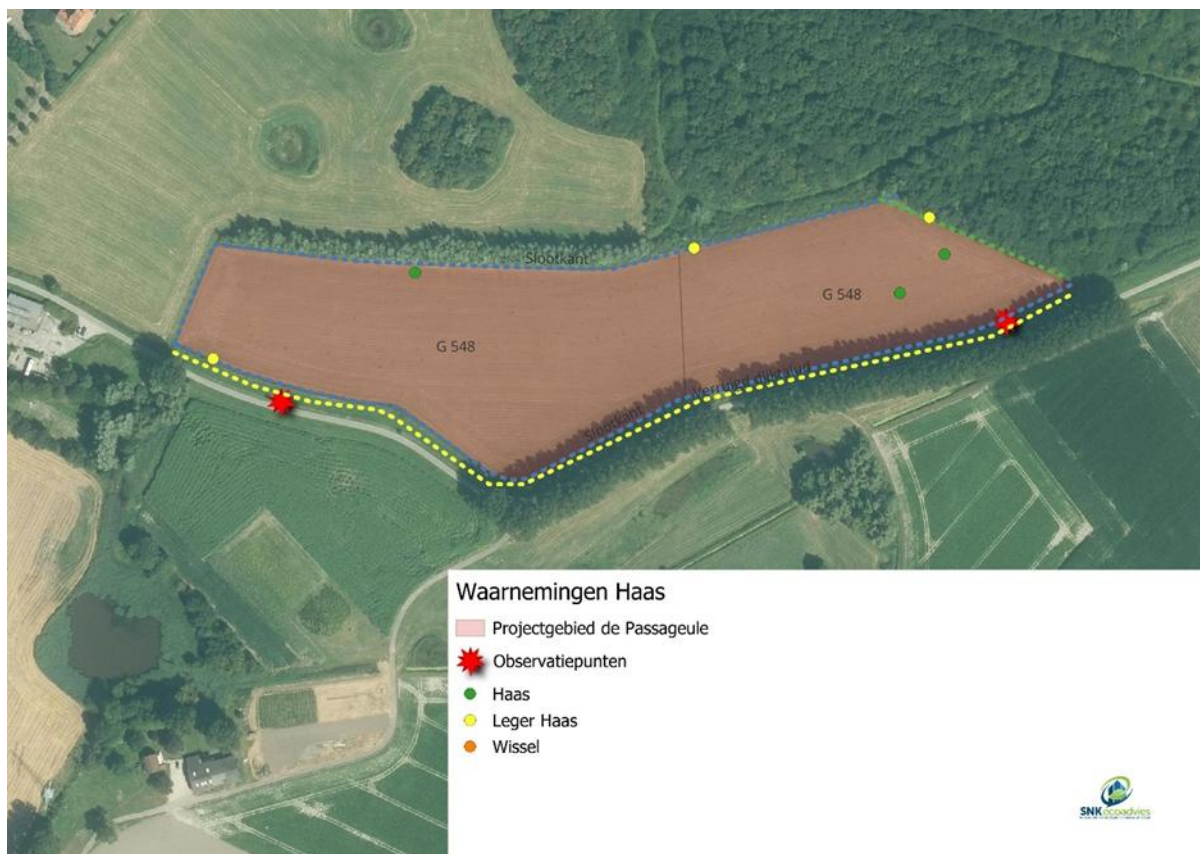
Foto 6: Haast op perceel G 1015.

RESULTATEN PERCEEL G 548

Tijdens de veldonderzoeken op perceel G 548 zijn maximaal 3 hazen waargenomen binnen het projectgebied. De hazen maken gebruik van het projectgebied om te foerageren en maken gebruik van het projectgebied als rust- en mogelijk voortplantings-plaats. De Haast maakt van het projectgebied gebruik om te foerageren en gebruikt de randen van de slootkant en bos als rust- en mogelijke voortplantingsplaats. Tijdens het veldonderzoek zijn drie legers aangetroffen waarvan twee langs de slootkant en één langs de bosrand. Het projectgebied bestaat uit recent ingezaaid grasland wat door de Haast wordt gebruikt als foerageergebied. Er zijn tijdens de veldonderzoeken geen wissels aangetroffen. Dit kan mogelijk te maken hebben met het maaien van de dijk wat tijdens de uitvoering van het onderzoek reeds had plaatsgevonden. Hierdoor kunnen wissels onzichtbaar zijn geworden. Ook kan uitwisseling plaatsvinden middels de drie dammen die toegang tot het perceel geven. Via wissels vindt er uitwisseling plaats naar de aangrenzende percelen natuur en akkerbouw. Alle elementen behalve wissels, die essentieel zijn voor een functioneel leefgebied van de Haast zijn tijdens het veldonderzoek vastgesteld. Het leefgebied van de Haast binnen het projectgebied is echter niet essentieel om de populatie Hazen in stand te kunnen houden. In de directe omgeving van het projectgebied is voldoende leefgebied voor de Haast aanwezig. Zo is het aangrenzende reeds ingerichte natuurgebied de Passageule uitermate geschikt voor de Haast. Er zijn vele schuilgelegenheden aanwezig. Daarnaast zijn er veel akkerbouwpercelen in de directe omgeving die geschikt zijn als foerageergebied.

In kaart 5 zijn de resultaten van alle waarnemingen weergegeven. Op foto 7 t/m 10 zijn opnamen van de warmtebeeldcamera opgenomen.

Kaart 5: Overzicht van de waarnemingen tijdens de veldonderzoeken perceel G 548.

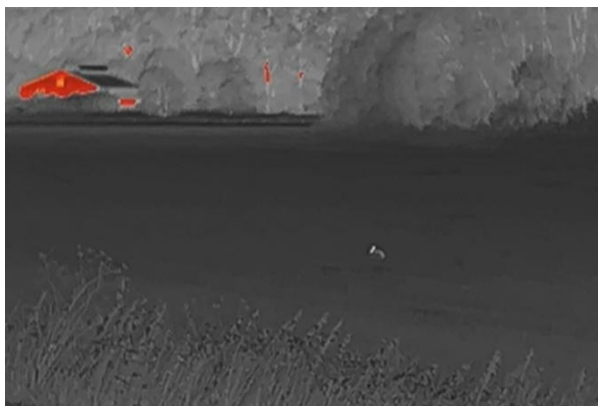

Foto 7: Haas op perceel G 548.

Foto 8: Haas op perceel G 548.

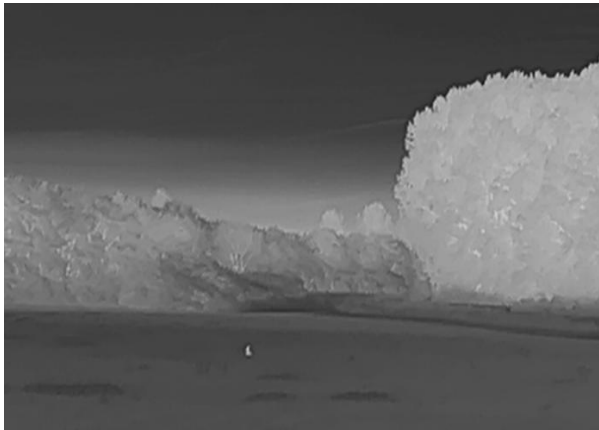

Foto 9: Haas op perceel G 548.

Foto 10: Haas op perceel G 548.

8. EFFECTEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk wordt per soort de aanwezigheid en de functie van het projectgebied toegelicht. Vervolgens worden de effecten van de geplande ingrepen en mogelijke overtredingen van de Omgevingswet beoordeeld.

8.1 EFFECTBEOORDELING LEEFGEBIED

Bij voorkeur leven Hazen in kleinschalig gras- en bouwland en open veld waaronder akkers en weilanden. Hierin is variatie belangrijk, zowel qua gewassoorten en teeltstadia als afwisseling met beschutting in de vorm van ruigtezomen, bosranden, wind-keringen en heggen. Ook komen er Hazen voor in open bos, heide en kwelders, maar ze lijken dorpen en steden te mijden. Het functioneel leefgebied bestaat uit de legers, de omgeving waar gegeten wordt, groenstructuren die dekking bieden en de wissels. Al deze onderdelen vormen samen het functionele leefgebied en zijn daarmee ook essentieel. Leefgebieden zijn gemiddeld 26-38 ha groot, maar soms groter, tot 300 ha. Er is veel overlap tussen leefgebieden. Dichtheden in het voorjaar variëren tussen 1 en 156 Hazen / 100 ha. In het najaar, inclusief jonge dieren, kunnen deze oplopen tot 275 Hazen / 100 ha. Alle elementen die essentieel zijn voor een functioneel leefgebied van de Haas zijn tijdens het veldonderzoek vastgesteld.

Het leefgebied van de Haas binnen beide percelen van het projectgebied zijn echter niet essentieel om de populatie Hazen in stand te kunnen houden. In de directe omgeving van het projectgebied is voldoende leefgebied met variatie voor de Haas aanwezig. Zo is het aangrenzende reeds ingerichte natuurgebied de Passageule uitermate geschikt voor de Haas. Er zijn hier vele schuilgelegenheden aanwezig. Daarnaast zijn er veel akkerbouwpercelen in de directe omgeving die geschikt zijn als foerageergebied. Ook zijn er diverse mogelijkheden voor uitwisseling tussen deze gebieden aanwezig en zijn er geen barrières. Het projectgebied wordt daarnaast na uitvoering van de werkzaamheden ingericht met struweel en bomen die zorgen voor extra beschutting en variatie ten opzichte van de huidige situatie. Ook komt er een graslandbeheer op deze percelen waardoor er een kwalitatieve kruidenrijke vegetatie zal ontstaan, uitermate geschikt voor de Haas. Het leefgebied binnen het projectgebied is gedurende de werkzaamheden tijdelijk minder geschikt. Er zijn in de directe omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. Daarnaast worden middels aanvullende zorgplicht maatregelen de tijdelijke effecten tot een minimum beperkt. Deze maatregelen zijn opgenomen in hoofdstuk 9. Negatieve effecten op het leefgebied worden dan ook niet verwacht. Op de langere termijn, vanaf het moment van afronding van de werkzaamheden, zullen de percelen juist in kwaliteit toenemen door de toename aan variatie in het gebied.

8.2 EFFECTBEOORDELING RUST- EN VERBLIJFPLAATSEN

Verspreid over het beide percelen binnen het projectgebied en in de direct aangrenzende locaties zijn meerdere Hazen waargenomen, in totaal verspreid over beide percelen zijn vijf Hazen waargenomen. Zowel de projectlocatie als de directe omgeving is onderdeel van het leefgebied van de Haas in de vorm van geschikt foerageergebied en / of rust- en voortplantingsplaatsen. Vastgesteld is dat aan de randen van het projectgebied van perceel G 1015, langs de aangrenzende dijk rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig zijn. Op perceel G 548 zijn aan de slootkanten aan de noordzijde van het perceel, grenzend aan het Passageule gebied rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig. De voorgenomen ontwikkelingen / werkzaamheden kunnen leiden tot het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de Haas. Op basis van het onderzoek waarin vijf individuen van de Haas zijn waargenomen binnen het projectgebied, wordt ervan uitgegaan dat binnen het projectgebied maximaal vijf rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen kunnen door de voorgenomen werkzaamheden niet worden uitgesloten.

In geval de werkzaamheden leiden tot het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de Haas, leidt dit tot een overtreding van de Omgevingswet artikel 11.54 lid 1 onder b. Tijdens het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden is het aannemelijk dat vaste rust- en voortplantingsplaatsen worden beschadigd of vernield. Een vergunning voor een flora- en fauna activiteit is dan ook noodzakelijk om de ontwikkelingen / werkzaamheden uit te voeren.

9. MAATREGELEN

In dit hoofdstuk staat beschreven welke maatregelen worden genomen om de functionaliteit van het projectgebied voor de beschermde soorten te handhaven en invulling te geven aan de (specifieke) zorgplicht Omgevingswet.

Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt ervoor gezorgd dat het leefgebied gehandhaafd blijft en er geschikt habitat beschikbaar is voor rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas. Dit betreffen maatregelen die worden genomen voorafgaand, tijdens en na afloop van de werkzaamheden. Dit om nadelige gevolgen voor de Haas binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep te voorkomen of tot een minimum te beperken.

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het projectgebied te blijven behouden. De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever nader worden uitgewerkt en concreet worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en aanwezig te zijn.

In de volgende paragrafen zijn de, algemene maatregelen, tijdelijke maatregelen voorafgaand- en tijdens de werkzaamheden en permanente maatregelen in het kader van zorgvuldig handelen beschreven.

9.1 ALGEMENE MAATREGELEN

De volgende algemene voorzorgsmaatregelen worden genomen waarmee invulling wordt gegeven aan de (specifieke) zorgplicht:

MAATREGEL 1:

- De werkzaamheden worden door een erkend ecooloog begeleid. Dit houdt in dat een ecooloog betrokken moet zijn bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden. Voorafgaande de start van werkzaamheden wordt een veldcontrole uitgevoerd door een ecooloog. De ecooloog stelt vast of en wanneer er sprake is van kwetsbare periodes van soorten en onder welke voorwaarden kan worden gestart met de werkzaamheden.

MAATREGEL 2:

- De werkzaamheden worden uitsluitend uitgevoerd gedurende de daglichtperiode.

MAATREGEL 3:

- De werkruimte wordt zo klein mogelijk gehouden. Dit betekent onder meer dat zo min mogelijk aan- en afvoer routes worden gebruikt en dat zo min mogelijk ruimte in beslag wordt genomen ten behoeve van tijdelijke opslag van materiaal. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten voorkomen.

MAATREGEL 4:

- Zones met mogelijke verblijfplaatsen worden zoveel mogelijk ontzien bij het plannen van werkroutes en opslag van materiaal en materieel.

MAATREGEL 5:

- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd (3 dagen of meer) stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een gekwalificeerd ecooloog.

9.1 MAATREGELEN VOORAFGAAND AAN DE WERKZAAMHEDEN

Om invulling te geven aan de (specifieke) zorgplicht ten aanzien van de Haas, worden voorafgaand aan de werkzaamheden worden de volgende maatregelen genomen:

MAATREGEL 1:

- Twee weken voor de start van de (graaf)werkzaamheden worden de werklocaties gemaaid (10 cm hoogte), zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. Hiermee wordt de dekking voor de soorten verwijderd ongeschikt gemaakt. Dit zorgt ervoor dat eventueel voorkomende Hazen het plangebied verlaten. Het doden van de Haas wordt hiermee voorkomen.

MAATREGEL 2:

- De maai werkzaamheden worden uitgevoerd in één werkrichting. Dit om eventuele vluchtende dieren voldoende ruimte te bieden om uit te wijken naar een alternatieve locatie in de directe omgeving en het doden van dieren te voorkomen. De uitwerking van deze maatregel dient opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol.

MAATREGEL 3:

- Rondom verblijfplaatsen wordt voorafgaand aan de werkzaamheden het struweel en gras kort gezet op circa 20 centimeter boven het maaiveld.

MAATREGEL 4:

- Het werkterrein wordt na het maaien door een ecooloog gecontroleerd op eventueel achtergebleven dieren. Pas nadat de ecooloog het werkterrein heeft vrijgegeven kunnen de inrichtingsmaatregelen daadwerkelijk starten.

9.2 MAATREGELEN TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN:

De volgende maatregelen worden getroffen tijdens de werkzaamheden om eventuele effecten op de Haas tijdens de werkzaamheden tot een minimum te beperken waarmee invulling wordt gegeven aan de (specifieke) zorgplicht. De volgende maatregelen worden genomen:

MAATREGEL 1:

- De werkzaamheden worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de Haas te weten september t/m november. De Haas gebruikt zijn gebied jaarrond en er is dan ook voor adulte Hazen geen kwetsbare of minder-kwetsbare periode voor werkzaamheden aan te wijzen. Hetzelfde geldt voor activiteiten die alleen effect hebben op het leefgebied (foerageergebied, dekking en verbindingen hiertussen) van de Haas. Jonge Hazen zijn echter wel extra kwetsbaar vanaf het moment van hun geboorte tot ze ongeveer een maand oud zijn. Dat is de periode dat ze worden gezoogd. Jonge Hazen zijn nog weinig mobiel en zijn voor een beperkt aantal activiteiten die leefgebied aantasten extra kwetsbaar. De aanwezigheid van net geboren Hazen is mogelijk van januari tot september. Hazen kunnen meerdere malen per jaar jongen krijgen. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de weersomstandigheden voorafgaand aan de voortplantingsperiode.

MAATREGEL 2:

- In geval niet is uit te sluiten dat de werkzaamheden worden uitgevoerd in de voortplantingsperiode (december tot augustus) waardoor de kans bestaat dat er net geboren Hazen door de werkzaamheden worden gedood, dan dient het projectgebied voorafgaand aan de voortplantingsperiode in de periode oktober / november alvast ongeschikt gemaakt worden voor Hazen. Dit kan door het projectgebied in de periode oktober / november te maaien (10 cm hoogte) en dit twee wekelijks te herhalen of te maaien wanneer het gras hoger reikt dan 15 centimeter. Deze werkwijze dient te worden toegepast gedurende de gehele periode dat binnen de voortplantingsperiode wordt gewerkt. Hierdoor kunnen aanwezige dieren tijdig vluchten. Hiermee wordt de dekking voor de soorten verwijderd en eventuele geschikte verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Dit zorgt ervoor dat eventueel voorkomende Hazen het plangebied verlaten. Het doden van de Haas wordt hiermee voorkomen.

MAATREGEL 3:

- De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Het in de tijd en de ruimte gefaseerd uitvoeren van de activiteiten is van groot belang. Zo heeft de populatie de mogelijkheid om zich tijdens de werkzaamheden te handhaven. De fasering in ruimte en tijd betreft dat te allen tijde minimaal 50% van het leefgebied functioneel blijft tijdens de werkzaamheden. Bij het faseren van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de plekken waar Hazenactiviteit zich in het gebied concentreert. Ook moet voorkomen worden dat Hazen worden opgesloten in een gebied. De uitwerking van deze maatregel dient te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

MAATREGEL 4:

- De graafwerkzaamheden worden uitgevoerd in één werkrichting. Dit om eventuele vluchtende dieren voldoende ruimte te bieden om uit te wijken naar een alternatieve locatie in de directe omgeving en het doden van dieren te voorkomen. De uitwerking van deze maatregel dient opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol.

MAATREGEL 5:

- De aan- en afvoer routes van materiaal en materieel vinden plaats middels vooraf vastgestelde routes. Hierdoor worden grote gedeelten van het projectgebied ontzien, waardoor verstoring tot een minimum wordt beperkt. De aan- en afvoer routes dienen voorafgaand aan de werkzaamheden worden vastgelegd. De uitwerking van deze maatregel dient opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol.

9.3 REALISEREN NIEUW PERMANENT LEEFGEBIED

Tijdens de voorgenomen activiteiten zal een gedeelte van de percelen worden afgegraven. Door de voorgenomen activiteiten wordt het functionele leefgebied waaronder het foerageergebied, rust- en of voortplantingsplaatsen van de Haas beschadigd en vernield. Om het projectgebied na uitvoering van de werkzaamheden zijn ecologische functie voor de Haas te behouden worden na het uitvoeren van de werkzaamheden diverse maatregelen getroffen om het leefgebied wat teniet is gegaan opnieuw te realiseren, waarbij de functies die worden aangebracht functioneel zijn, robuust en duurzaam.

De volgende maatregelen worden genomen om nieuw leefgebied, rust- en verblijfplaatsen te realiseren:

MAATREGEL 1:

- Om de beschadigde rust- en verblijfplaatsen te compenseren wordt struweel / bos aangeplant op de locaties zoals opgenomen in kaart 6 en 7. Door deze aanplant ontstaat een nieuw leefgebied met extra variatie en locaties voor rust- en voortplantingsplaatsen voor de Haas. De aanplant zal bestaan uit inheemse soorten waaronder Haagbeuk, gewone Es, Esdoorn, Zomereik en Gladde Iep.

MAATREGEL 2:

- Na afronding van de werkzaamheden worden de graslanden in beheer genomen met een beheer gericht op het behalen van de doelen van de beheertypen kruiden- en faunairijk grasland (N12.02). De locaties waar dit betrekking op heeft zijn opgenomen in kaart 6 en 7.

In kaart 6 en 7 is de locatie van de permanent aan te brengen voorzieningen / inrichting weergegeven waaronder de aanplant van bos en struweel.

Kaart 6: Overzicht voorgenomen inrichtingsmaatregelen perceel G 1015 (Bron Provincie Zeeland).

Kaart 7: Overzicht voorgenomen inrichtingsmaatregelen percelen G 548 (Bron Provincie Zeeland).

10. ALTERNATIEVENAFWEGING

Voor beschermde soorten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, moet worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) bestaat dan het uitvoeren van de activiteit, die minder effecten heeft op beschermde soorten.

In de volgende paragrafen wordt beschreven waarom het niet uitvoeren van het project, de uitvoering van het project op een alternatieve locatie, alternatieven in de uitvoering en werkwijze en alternatieven in de planning van het plangebied, niet mogelijk zijn. De informatie is gebaseerd op de informatie die door initiatiefnemer is aangeleverd.

10.1 LOCATIE

De aangevraagde activiteit is locatie specifiek. De voorgenomen werkzaamheden zijn noodzakelijk voor de voltooiing van het Natuurnetwerk Zeeland. Het Natuurnetwerk Zeeland heeft als doel om robuuste verbindingen tussen leefgebieden van dieren te behouden en te versterken. Het realiseren van deze ambities zijn slechts mogelijk op enkele locaties in de Passageule en specifiek aangewezen in het Natuurbeheerplan Zeeland. Enkele specifieke locaties betreffen het onderhavige projectgebied. Niet alle locaties zijn namelijk geschikt om een bijdrage te leveren aan deze opgave omdat de ecologische omstandigheden niet overal gunstig zijn om de gestelde doelen te bereiken. Hierdoor zijn er dan ook geen alternatieve locaties, dan de huidige locatie beschikbaar om deze doelen te bereiken.

10.2 INRICHTING

In de planfase van het project is een afweging gemaakt tussen verschillende alternatieven voor de afgraving en inrichting. Daarbij is gekozen om de poelen te graven op locaties waar de Klavervreter niet voorkomt en de vrijkomende grond op de hoger gelegen locaties te verwerken en daarop struweel aan te planten. Hierbij is gekozen voor een inrichting die aansluit bij het omliggende gebied. Daarnaast is specifiek rekening gehouden met de aanwezige soorten in het gebied. Door het nemen van soortgerichte maatregelen (hoofdstuk 9) worden eventuele nadelige effecten op beschermde soorten voorkomen dan wel beperkt. Daarbij worden maatregelen getroffen om te zorgen dat individuen niet worden gedood en om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen. Een andere inrichting leidt er niet toe dat de rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas behouden kunnen worden. Een beter uitvoeringsalternatief voor de beschermde soorten is niet voorhanden.

10.3 WERKWIJZE

De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats in de minst kwetsbare periode van de Haas. Het is echter niet mogelijk om de werkzaamheden geheel buiten de kwetsbare periode van de Haas uit te voeren. Daarnaast worden verblijfplaatsen van de Haas mogelijk beschadigd en vernield door de werkzaamheden. Het vasthouden aan de minst kwetsbare periode september t/m november zal leiden tot een onevenredig lange uitvoeringsperiode. Dit brengt langere hinder en onevenredige maatschappelijke kosten met zich mee.

Om effecten tot een minimum te beperken worden maatregelen getroffen voorafgaand aan de werkzaamheden, tijdens de werkzaamheden en na afronding van de werkzaamheden. Door het treffen van deze maatregelen wordt voorkomen dat er schadelijke effecten ontstaan op de beschermde soorten. Het heeft daarnaast voor de Haas geen meerwaarde als er een andere werkwijze wordt gekozen. Een andere werkwijze zorgt er niet voor dat de huidige rust- en voortplantingsplaatsen behouden kunnen blijven. De huidige werkwijze is daarom het meest optimaal. Er zijn in ecologisch opzicht geen werkwijzen die gunstiger zijn voor de Haas.

10.4 PLANNING

De werkzaamheden worden uitgevoerd met inachtneming van de kwetsbare periode van de Haas. In de uitvoeringsplanning is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van deze soort voor zover dit mogelijk is. Om deze reden zullen de werkzaamheden plaatsvinden in de periode november tot uiterlijk februari 2026. Daarmee is de planning van de werkzaamheden geoptimaliseerd voor de aanwezige beschermde soort. Het uitvoeren van de werkzaamheden op een ander moment heeft geen meerwaarde Haas.

10.5 CUMULATIEVE EFFECTEN

In de nabijheid van het projectgebied zijn geen andere projecten bekend. Cumulatieve effecten van verschillende projecten zijn daarom op dit moment niet voorzien.

11. GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING EN WETTELIJK BELANG

11.1 GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING VAN INSTANDHOUDING VAN DE HAAS

De wettelijke bescherming van zoogdieren waaronder de Haas heeft tot doel deze in een gunstige staat van instandhouding te krijgen en te behouden. Vergunningen worden verleend zolang deze niet de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten aantasten. Een zoogdier is in gunstige staat van instandhouding als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- voldoende populatiegrootte en neutraal tot positieve trend daarin;
- voldoende verspreidingsgebied en neutraal tot positieve trend daarin;
- voldoende omvang en kwaliteit van het beschikbare habitat en neutraal tot positieve trend daarin;
- bovenstaande punten zijn zowel 'nu' als in 'toekomstperspectief' gewaarborgd.

Onderstaande paragrafen geven een korte samenvatting over de huidige staat van instandhouding van Wezel, Hermelijn en Bunzing waarvoor vergunning wordt aangevraagd en de gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding van deze kleine marterachtigen.

11.2 LANDELIJKE STAAT VAN INSTANDHOUDING

De Haas komt wijdverspreid over Nederland voor. De soort is op de Rode lijst aangemerkt als gevoelig. Sinds 1950 is sprake van een sterke afname, die wordt verweten aan de grootschalige veranderingen in de inrichting van ons landschap, gekoppeld aan de intensivering van agrarisch gebruik (Zoogdierverseniging). Landelijk is er gebleken dat het niet goed gaat met de Haas (ter Harmsel, 2022). Ten aanzien van verspreiding en leefgebied is de staat van instandhouding gunstig. Ten aanzien van het populatieniveau is de staat van instandhouding zeer ongunstig. Dit heeft geleid tot een algehele beoordeling van de landelijke staat van de instandhouding als zeer ongunstig voor de Haas.

11.3 REGIONALE STAAT VAN INSTANDHOUDING

In tegenstelling tot de landelijke staat van instandhouding is er in de provincie Zeeland geen sprake van een sterke afname van de Haas. Uit de Natuurrapportage Zeeland 2022 blijkt dat de trend ten aanzien van de Haas stabiel is. Voornoemde betekent dat de regionale staat van instandhouding ten aanzien van verspreiding en leefgebied gunstig kan worden beoordeeld en het populatieniveau stabiel is, maar wel ongunstig. De trend van de Living Planet Index voor zoogdieren in Zeeland ligt momenteel nog onder de 100, wat betekent dat er een verslechtering is ten opzichte van meetjaar 1996. De referentiewaarde van de gunstige staat van instandhouding is gebaseerd op het jaar van inwerkingtreding van de Habitatrichtlijn. In Nederland is dit het jaar 1994. Het uitgangspunt is dat de toestand van de natuur niet mag verslechteren na inwerkingtreding van deze richtlijn. Dit heeft wel plaatsgevonden en is nog steeds onder het niveau van 1994. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de regionale staat van instandhouding overeenkomt met de landelijke staat van instandhouding en ongunstig kan worden beoordeeld.

11.4 LOKALE STAAT VAN INSTANDHOUDING

Er zijn geen gegevens bekend over de lokale staat van instandhouding van de Haas in de regio van Turkeye. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale staat van instandhouding wezenlijk afwijkt van de staat van instandhouding op regionaal niveau. Op basis daarvan kan worden aangenomen dat de staat van instandhouding ook lokaal ongunstig is.

11.5 GEVOLGEN VAN DE WERKZAAMHEDEN OP DE STAAT VAN INSTANDHOUDING

De voorgenomen ingreep leidt tot een tijdelijke verslechtering van leefgebied van de Haas. Het foerageergebied, rust- en voortplantingsplaatsen worden gedurende de werkzaamheden beschadigd en vernield.

De voorgenomen ingreep leidt niet tot aantasting van de Hazen populatie. Door het nemen van maatregelen wordt namelijk voorkomen dat Hazen worden gedood. De verbindingen tussen gebieden blijven door de korte afstand en toepassing van preventieve maatregelen waaronder een gefaseerde uitvoering met elkaar in verbinding. Daarnaast worden er zowel voorafgaand, als tijdens en na afloop van de

werkzaamheden maatregelen genomen waardoor de effecten op het foerageergebied, rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas slechts tijdelijk zijn. Met de ingreep blijft gedurende de werkzaamheden en na afronding hiervan voldoende leefgebied beschikbaar. Een negatieve invloed op de staat van instandhouding als gevolg van het de werkzaamheden kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

11.6 WETTELIJK BELANG

De omgevingsvergunning voor de beschermde soorten (andere soorten) wordt aangevraagd voor de Haas op grond van artikel 8.74 I lid 1 sub b 6°; van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De vergunning wordt aangevraagd voor de Haas in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

Het belang “de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied” is inherent aan bijna alle ontwikkelingen in de buitenruimte. Vanwege de aard van de werkzaamheden, welke te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling, wordt de vergunning onder dit belang aangevraagd, voor de Haas, artikel 11.54 waarvoor geen vrijstelling van toepassing is.

Het project is belangrijk in de voltooiing van het Natuurnetwerk Zeeland. Het project kan niet op een andere wijze of locatie uitgevoerd worden. Door het realiseren van permanente inrichtingsmaatregelen zal extra oppervlakte struweel en kwalitatief kruiden- en faunairijk grasland en bos worden gerealiseerd. Hierdoor zullen verbindingen tussen aangrenzende gebieden in stand blijven, en meer geschikte omstandigheden worden gerealiseerd voor rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas. Ook zal door de gekozen inrichtingsmaatregelen meer variatie ontstaan ten aanzien van het foerageergebied van de Haas.

Tenslotte zal het project, met in achtneming van de voorschriften en maatregelen voorafgaand, tijdens en na de werkzaamheden beschreven in onderhavig activiteitenplan, niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huidige populatie van de Haas.

12. CONCLUSIE

Voor de voorgenomen werkzaamheden en het daarmee beschadigen en vernielen van vijf potentiële rust- en voortplantingsplaatsen van de Haas is een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste rust- en voortplantingsplaatsen gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Met de in dit activiteitenplan beschreven aanpak en maatregelen wordt invulling gegeven aan de (specifieke zorgplicht) en wordt gewaarborgd dat het werk wordt uitgevoerd met het minst nadelige gevolgen voor de betreffende soorten.

De voorgenomen ingreep is nodig in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de voorgenomen ingreep en de voorgenomen ingreep leidt niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten waarvoor vergunning wordt aangevraagd. Er wordt daarmee voldaan aan de criteria van vergunningverlening.

13. BRONNEN

- Overheid.nl – Omgevingswet (regeling en besluit)
- Overheid.nl – Besluit activiteiten leefomgeving
- Overheid.nl – Besluit kwaliteit leefomgeving
- Overheid.nl – Omgevingsverordening zeeland
- Floron verspreidingsatlas
- MinInv.nederlandsesoorten.nl
- NDFF-verspreidingsatlas
- ter Harmsel, R., Bijlsma, R., van der Grift, E. et al. (2022). Staat van instandhouding Haas en konijn. Wageningen university & research, Wageningen.
- Provincie Zeeland Geoviewer <https://www.zeeland.nl/loket/kaarten-en-cijfers/kaarten>
- Waarneming.nl
- Quicksan Flora en Fauna De Passageule rapportnummer: 2025-00080
- Nader onderzoek Haas De Passageule rapportnummer: RAP2025-00082
- www.zoogdiervereniging.nl
- Juridisch Kader behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming Versie 1.0, juli 2017
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.sovon.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.zeeland.nl
- www.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart
- Natuurrapportage Zeeland 2022

